

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 262. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm7051/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Prinds Rupert af Pfalts, der, som det synes, ei stred for Kongens Sag men for sin Fornoielse, 1615 efter det tabte Slag ved Naseby, allebild overgav Bristol, saae Carl ingen anden Udvei, end at gaae til Skotland og forene sig med Parten Montrose som der havde spillet en eventyrlig Heltens Rolle, men den var alt udbillet, og Carl stod forladt. Hans sidste Haab var at Skotterne dog hjertelig Kulde mindes at han var af deres Blod, og til dem overgav han sig, men nedersdrægtig skuffede de hans Tillid, og solgte med ham 1646 deres Vre og Krone til Huset i Westminster.

End kunde vel Uafaldet synes tvivlsomt, da Folket var utilfreds med et Parlament, der, langt faelligere end Carl nogenstunde, havde misbragt sin Magt, men Magten sad nu i Spydsfaagen, den sad igjen i Oliver Cromwells Haand, og han kunde ikke naae sin Agt, at forvandle den til et Scepter, uden ved at farve den i Konges blod. Hidtil havde denne Ribing gjædt i Huset for en Iorig Presbyterianer, men han, hvem hver Waffe var lige kjær, naar den kun skulte hans Djavle-Ansigt, skillede i Leiren Independent for at vinde blindes, rasende Medskaber til sin Udaad. Disse Independenter (Walskængige) vare Folk eller restere kun Ud-yr, der stræbde at indbilde sig selv at Selvs-Jergubelse var den sande Gudelighed, at baade geistlig og verdslig Myndighed foragtede de, fulgte blindt deres onde Hjerters Attraaer, og kaldte dem, med brændemærket Samvittighed,

guddommelige Indskydsler. Dem havde Cromwell brugt i Striden som glubende Dyr, dem forskod han at saae gjort til Formænd i Hæren, brugde dem til at undertoinge Parlamentet, gribe og dømme Kongen. Vel aldrig var en Konge blevet saa oprørende mishandlet som Carl nu, men til evig Vre for den Tro der lærde ham at overvinde Verden, og som et inderlig værende Exempel paa ydmygget men ubøiet Majestæt, stod han i sin Ulykke, ogsaa deri en ægte Søstersøn af Fjerde Christian. Paa Jorden faldt hans Hoved for Cromwells Blodse den trediede Januar Aaret efter den vestphalske Fred, men hans Krone faldt ikke, med den soang han sig til de evige Boliger, og gjennemstrømmet af denne salige Jøselse gif han smilende til sin Død. Man byppede Linn i hans Blod at gjemme som en Helligdom, men at det var Engelslands, ikke blot Cromwells, Hænder som besudledes, det har man endnu ikke villet forstaae.

Oliver Cromwell fra Huntingden var af god Herkomst og rimeligvis paa Modrens Side beslagtet med det stuartske Hus. Ved Hæskeien havde han fort et udførende og ryggesløst Levnet, men pludselig blev han et andet Menneske, giftede sig og forde et stille gudeligt Levnet som den strengeste Presbyterian, fri for Sværmerie var han dengang ikke, men tænkte saa lidet paa at spille en Rolle i sit Fædreland, at han endog havde indfibet sig til Amerika, og hold-

